

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.20.646/2012/4.szám

A Kúria a Hirsch és Karkosák Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Karkosák Balázs ügyvéd) által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 37.G.304.695/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 3.Gf.75.383/2011/12. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 44. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 90.000 (kilencvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A csatlakozó felülvizsgálati eljárás 70.000 (hetvenezer) forint összegű, le nem rótt illetékét az alperes köteles megtéríteni az államnak. A szintén le nem rótt 365.300 (háromszázhatvanötezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetékét az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... forgalmi rendszámú Nissan X-Trail 2,2 DCI típusú gépkocsit H.B. 2005. december 8-án vásárolta a Z. Kft-től. A gépkocsit 2005. évben gyártották. Az első forgalomba helyezése 2005 májusában történt Németországban.

A gépkocsira H.B. 2005. december 21-én kötött az alperessel casco biztosítási szerződést.

A biztosítási ajánlat megtételére szolgáló űrlap kiegészítő biztosítások megnevezésű rovatában az „avulás nélküli térítés”-re vonatkozó igényt is megjelölte. Az alperes „biztosítási módok” ismertetését tartalmazó nyomtatványának aláírásával elismerte, hogy

a biztosítási ajánlatának megtétele előtt átvette a Gépjármű-biztosítási feltételeket, „amely magában foglalja a következőket: az Ügyfél-tájékoztatót, az Általános vagyonbiztosítási feltételeket (ÁVF), a Járművek casco biztosításának különös feltételeit (JCKF7), s a Záradékokat”.

A gépkocsi futásteljesítménye a magyarországi forgalomba helyezésekor 2.150 kilométer volt.

A gépkocsival H.B. balesetet szenvedett. A balesetben a gépkocsi olyan súlyosan megrongálódott, hogy az alperes kárszakértője szerint gazdaságosan nem volt javítható.

Az alperes a gépkocsi káridőponti forgalmi értékét 4.090.000 forintban, a maradványértéket 2.112.000 forintban határozta meg. A különbözetből 1.978.000 forintból, a minimális 297.000 forintos önrészt leszámítva, de hozzáadva ahhoz a 39.380 forint szállítási költséget, a biztosított 1.720.380 forint biztosítási szolgáltatásra tarthatott igényt, ezzel szemben ő a biztosítottnak 2.174.000 forintot fizetett, tehát 454.000 forinttal többet, mint a szerinte megalapozott követelés.

A biztosított az alperessel szembeni további követelését a kárrendezéssel megbízott I. Kft-re engedményezte. Az I. Kft. a perbeli gépkocsit megjavíttatta.

A gépkocsi tulajdonosa a biztosított maradt.

Az engedményes I. Kft. keresetében 3.653.298 forint és annak 2008. július 23-tól járó kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a kár meghatározásánál a gépkocsi forgalmi értékét a biztosítási szerződés megkötésekorin értéken, 7.686.000 forintban, a maradványértéket 1.285.000 forintban kell számításba venni. A gépkocsi forgalmi értékének és a maradványértéknek a különbségéből 6.401.000 forintból a 10% önrész 640.100 forint levonása után az alperest terhelő kártérítés 5.760.900 forint. Ebből az alperes csak 2.146.982 forintot fizetett meg a biztosított részére. Kiegyenlítette továbbá a roncs elszállításának 39.380 forintos költségét is. A biztosított részére kifizetettet meghaladó tartozását az alperes az ő részére köteles teljesíteni.

Ha a kárt a gépkocsi balesetkori forgalmi értékéből 4.079.000 forintból kiindulva kellene meghatározni a felperes ez esetben is tartozna 386.198 forinttal. Arra az esetre, ha a bíróság nem fogadná el az álláspontját, miszerint a gépkocsi a biztosítási szerződés megkötésekorin értéken volt biztosítva, legalább ennek az utóbbi összegnek a megfizetésére köteles az alperes.

Az elsőfokú bíróság az alperest 3.653.298 forint és annak 2008. július 23-tól járó kamatai megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a biztosított és az alperes között a casco biztosítási szerződés az alperes casco biztosítási szabályzatától eltérő tartalommal jött létre. A Ptk. 205/C. §-a értelmében ezért a szabályzat II. fejezet I/3. pontja, miszerint a biztosítási érték a

gépkocsi biztosítási esemény bekövetkeztekori értéke, mint általános szerződési feltétel nem vált a biztosítási szerződés részévé. A biztosítási szerződés a szerződő felek között a biztosított ajánlatának megfelelő tartalommal jött létre, a biztosított az új értéken való biztosítás után járó biztosítási díjat fizette, az alperes mindezért a gépkocsi biztosítási szerződés megkötésének időpontjakori értékéből kiindulva meghatározott kártérítés megfizetésére köteles.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A jogerős ítéletének indokolásában kifejtette:

A biztosítási szerződésre a casco biztosítási szabályzatban foglalt feltételek vonatkoztak. A szabályzatban záradékok címszó alatt szereplő „avultatás nélküli térítésre” vonatkozó 452. záradék is csak így értelmezhető. Ha a szabályzatban foglalt biztosítási feltételek nem váltak volna a biztosítási szerződés részévé a biztosítási szerződés a lényeges feltételekben való megegyezés hiányában nem is jött volna létre. Az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy megfelelően a biztosítási szerződés részévé vált 452. záradéknak a szabályzat 2. fejezet II.3. pontjában foglaltaktól eltérően az alkatrészek és a fényezés költségeiből az elhasználódási foknak megfelelő levonást nem érvényesít. A szabályzat 2. fejezet I.1.4. pontja szerint totálkárnak minősül, ha a gépkocsi gazdaságosan nem javítható.

Totálkár esetén a kártérítési összeg meghatározására a szabályzat 2. fejezet I.1., I.2., I.3., I.4., I.5. pontjaiban foglaltak az irányadóak. A gépkocsi gazdaságosan nem volt javítható, ezért az totálkárosnak minősült, így a kártérítési összeget a szabályzat értelmében a gépkocsi balesetkori értékéből kiindulva kellett megállapítani.

A biztosított tulajdonában maradt maradvány értékét pedig a károsodott gépkocsi értékéből le kellett vonni. A szabályzat 2. és III. pontja szerint a biztosított a maradvány értékéről a maradvány értékesítése előtt köteles egyeztetni a biztosítóval. A biztosító ajánlatokat szerez be a kereskedőtől. Amennyiben az ajánlatot adó kereskedő az ajánlaton megjelölnél alacsonyabban veszi át a maradványt, úgy a biztosító a különbözetet megtéríti. A biztosított a roncsra 2.112.000 forintos ajánlatot kapott, azonban a roncsot nem értékesítette. A biztosított a szerződéses együttműködési kötelezettségét nem teljesítette, ezért a Ptk. 4. §-ának (4) bekezdése értelmében nem hivatkozhat arra, hogy a roncs értéke nem a vételi ajánlaton megjelölt, hanem a szakértő által meghatározott összeg, 1.285.000 forint. Az alperes a biztosítási szerződésnek megfelelően meghatározandó kárösszeegnél többet fizetett a biztosítottnak, ezért további igényei az alperessel szemben az engedményesként igényt érvényesítő felperesnek sem lehetnek.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon

kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Azzal érvelt, hogy a biztosított és az alperes a szabályzattól eltérő feltételekkel kötötték meg a biztosítási szerződést, ezért a Ptk. 205/C. §-a értelmében az egyedileg kialakított feltételek az irányadóak, így a szabályzat 2. fejezet I.3. pontja nem vált a biztosítási szerződés részévé, emiatt az avulás nélküli térítési kötelezettsége az alperesnek totálkár esetén is fennáll. Tagadta, hogy a roncs megvételére adott ajánlatot az alperes közölte a biztosítottal.

Hivatkozott arra is, hogy a szóban forgó ajánlatot az alperes külön bírói felhívás ellenére még a másodfokú eljárásban sem csatolta. Mindezért a maradványértékre a szakértő által meghatározott összeg az irányadó.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítéletet, mint ténybelileg és jogilag megalapozott döntést, hatályában fenntartani kérte.

Ezzel a kérelmével szemben az ítélet indokolása ellen egyúttal mégis csatlakozó felülvizsgálati kérelmet is bejelentett. Ebben a jogerős ítélet indokolását akként kérte megváltoztatni, hogy a keresetet elutasító ítélet indoka a keresetösségi jog hiánya legyen, mert a felperesre kártérítési igény lett engedményezve, a perben pedig „biztosítási szolgáltatásra” vonatkozó igényt érvényesít a felperes.

Sem a felülvizsgálati, sem a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát csak jogszabálysértés esetén teszi lehetővé.

A jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperes szolgáltatására a szabályzatban foglalt feltételek nem vonatkoznak, s a biztosítási szerződés a biztosított ajánlatának általa értelmezett tartalma szerint jött létre.

A biztosított aláírásával igazolta, hogy az ajánlatának megtétele előtt átvette az alperes Gépjármű-biztosítási feltételek című biztosítási szabályzatát, „amely magában foglalja a következőket: Ügyfél-tájékoztató, Általános vagyonbiztosítási feltételek (ÁVF), Járművek casco biztosításának különös feltételei (JCKF7), Záradékok”.

A szabályzat casco biztosítási feltételeket tartalmazó részében foglaltaktól eltérő biztosítási feltételekkel történő szerződés kötésére a záradékok címszó alatt a szabályzatban az áll, hogy „a szerződésre érvényes záradékok sorszámát a biztosítási ajánlat vagy kötvény kiállítása esetén a kötvény tartalmazza”.

Az „avulás nélküli térítés” az ajánlat megtételére szolgáló űrlap

kiegészítő biztosítások megnevezésű rovatában szerepel. Az „avulás nélküli térítésre” a 452. záradék vonatkozik. Az ajánlaton a szerződést kötő biztosított a 452. záradékot jelölte meg.

A 452. záradék szerint „A járművek casco biztosítási különös feltételei 2. fejezet II.3. pontjában foglaltaktól eltérően az alkatrészek és a fényezés költségeiből a biztosító az elhasználódási foknak megfelelő levonást (értékemelkedést) nem érvényesít”. A kikötés értelemszerűen csak arra az esetre vonatkozik, ha a balesetet szenvedett gépkocsi javítható. A perbeli gépkocsi azonban nem volt gazdaságosan javítható, ezért az totálkárosnak minősült.

A nem javítható gépkocsikban esett károk kiegyenlítésére szolgáló biztosítási szolgáltatásra a casco-biztosítási szabályzat (JCKF7) feltételei vonatkoznak.

E feltételek 2. fejezet I.2. pontja szerint, ha a biztosítási esemény az első forgalomba helyezést követő 6 hónapon belül következik be a biztosítási érték a vételkori számlaérték 100%-a, ha a biztosítási esemény az első forgalomba helyezést követő 7. és 12. hónap közötti időben történik a vételkori számlaérték 90%-a. A 13. hónap első napjától a biztosítási érték a „káridőponti forgalmi érték”. A biztosítottat jogosan megillető kártérítés mértékét tehát ebből az értékből kiindulva kellett meghatározni.

A maradványt a biztosító nem volt köteles átvenni, az a biztosított tulajdonában maradt, ezért az értékét a gépkocsi forgalmi értékéből le kellett vonni.

A biztosítási szabályzat a maradványérték elszámolására is tartalmazott kikötéseket. A JCKF7 2. fejezet III. pontjában erre nézve a következők állnak:

„... A maradvány értékesítése előtt a biztosított az együttműködési kötelezettségéből kifolyólag köteles egyeztetni a kárt rendező kárrendezési egységgel a maradvány értéke vonatkozásában. A biztosító ehhez segítségül árajánlatot szerez be használt-gépjármű kereskedőktől. Amennyiben a biztosított ezen árnál alacsonyabban értékesíti a maradványt, a biztosító nem köteles a különbözetet megtéríteni. Amennyiben az árajánlatot adó kereskedő az ajánlaton megjelölt árnál alacsonyabb áron veszi át a maradványt, úgy a biztosító a különbözetet megtéríti”.

A biztosított a roncsra 2.112.000 forintos ajánlatot is kapott. A felperes alaptalanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy erről az ajánlatról a biztosított nem értesült.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson (4. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldal) úgy nyilatkozott, hogy „amennyiben az e-mail váltás levelezésnek minősül, úgy abban az esetben ismeretei szerint tárgyalások folytak ...”. Majd ezt követően - miután megtekintette H.L. és J.Gy. kárszakértő roncs értékelése tárgyában írt leveleit - kijelentette „a levélváltás megtörtént ... az ajánlat csak egy 2.100.000 forintos összegre szólt”.

Alaptalanul állította a felperes azt is, hogy a roncsra adott vételi ajánlatokat tartalmazó levelet az alperes a fellebbezési

eljárásban sem csatolta. Az alperes a levelet ugyanis még az elsőfokú eljárás során, a 2009. december 12-én érkezett beadványa mellékleteként benyújtotta a bírósághoz.

Helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes jogelődje az együttműködési kötelezettségét sértette meg azzal, hogy a kapott legmagasabb ajánlati áron a roncsot nem értékesítette. Veszteség a biztosítottat az esetben sem érthette volna, ha az ajánlattevő nem veszi át a maradványt az általa adott ajánlati áron, ugyanis ez esetben a különbözetet a biztosítási feltételek szerint az alperesnek ki kellett volna egyenlítenie.

A biztosított azonban a roncsot nem értékesítette, az ajánlatot tevő kereskedővel a rendelkezésre álló adatok szerint a kapcsolatot fel sem vette. E szerződésseljes magatartás következményeit ezért a biztosítottnak, illetve az engedményesként igényt érvényesítő felperesnek kell viselnie. A felperes így nem igényelheti, hogy a maradvány értéke ne a legmagasabb vételi ajánlatban szereplő áron, hanem a szakértő által becsült áron legyen elszámolva.

Az alperes alaptalanul kifogásolta a felperes keresetösségi jogát. Téves az az alperesi jogi álláspont, hogy a vagyonbiztosítási szerződésből eredő igények nem kártérítési, hanem biztosítási szolgáltatásra irányuló igények, így mivel a biztosított a felperes jogelődjére, illetve a jogelőd a felperesre kártérítési és nem biztosítási szolgáltatásra irányuló igényt engedményezett a felperest a keresetösségi jog nem illeti meg. A vagyonbiztosítás, kárbiztosítás a vagyonbiztosítási szerződés esetén a biztosító kötelezettsége a bekövetkezett kárt a szerződésnek megfelelően megtéríteni. Ez a Ptk. 553., 554., 555. és 558. §-aiba foglalt rendelkezésekből egyértelműen következik. A biztosított tehát a biztosítási esemény folytán bekövetkezett kárai megtérítését követelhetette az alperestől. A biztosítót szerződés alapján terheli a biztosítottat érő károk viselésének kockázata, a biztosítási esemény bekövetkezésével a kötelezettségének tartalma - amennyiben a biztosítási szerződésnek eltérő kikötései nincsenek - ugyanaz mint az egyéb okból keletkezett kártérítési kötelezettségéé. Mivel a felperes biztosítási szerződésből eredő kártérítési követelést szerzett engedménnyel, azt jogosult volt az alperestől peres úton is követelni.

A Kúria mindezt a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Mivel mind a felperes felülvizsgálati, mind az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme eredménytelen volt a nagyobb arányban vesztes felperes a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes felülvizsgálati perköltségét, míg az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt csatlakozó felülvizsgálati illeték megfizetésére köteles.

A felperes személyes illetékmentessége [1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pont] folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. február 20.

*Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, Dr. Szűcs József s.k.
előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

*kúriai tisztviselő
HM*